

Kirkerup Kirke, Roskilde Domprovsti.

Pastoraters forsider

Kirkerup Kirkes forsider

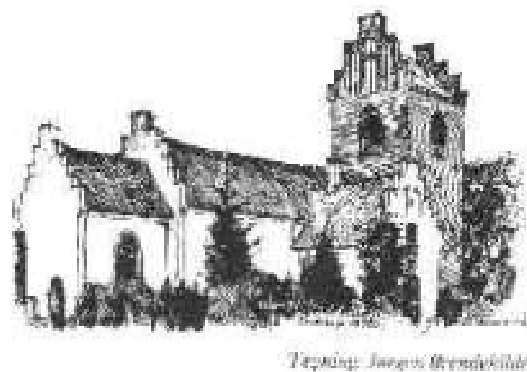
Åbningstiden

Kalkmalerier

Historie

Oplevelser i og omkring Kirkerup Kirke

Skrevet af Poul Thomsen
graver ved kirken i perioden 1979-97.

Tegning: Jørgen Strandhede

Når man kører fra Gundsølille mod Kirkerup og kommer over den sidste bakke, kan det undre en, at Kirkerup Kirke ikke ligger på det højeste punkt i området.

Skal man finde årsagen, er det tit godt at grave i jorden omkring kirken.

Der er fire ting at lægge mærke til:

1. Den lille høj kirken ligger på har oprindeligt været meget mere kuppelformet end det er tilfældet nu, muldlaget tæt ved kirken er ganske tyndt, hvorimod muldlaget flere steder i kirkegårdens udkant er op til 160 cm tykt. Det tyder på, at der er foretaget en udjævning af jordsmonnet inden man i sin tid byggede den første kirke.
2. Ved at grave tæt ved den vestlige del af kirkeskibet, på nordsiden, er der fundet en knoldebro, som i sin udformning minder om resterne af et hedensk offersted. [Se billederne fra udgravninger her](#)
At knoldebroen er ældre end Kirken ses af det faktum, at den fortsætter ind under Kirkens fundament. På den vestlige ende af knoldebroen står en stor oval sten, lidt på skrå, måske den gamle offersten hvor blodet har flydt? Den ene ende rager op i plan med græsset. Ved at sætte hånden på den føler man sig helt i slægt med vore hedenske forfædre.
3. Roskilde fjord har tidligere gået helt ind til Søgaards have, hvor der er fundet munkestensrester, som kunne tyde på en tidlig bebyggelse, måske en handelsplads.
4. Vandstanden i jorden tæt ved kirken er meget høj, og fugtigheden i koret tyder på, at der har været en kilde.

Alle disse ting tyder på, at der har været et gudehov, inden man byggede den første kirke, formodentlig af træ.

Betragter man selve bygningen, vidner den om nøjsomhed og arbejdsomhed. Materialerne kildekalk og groft tilhuggede kampesten fra de omkringliggende marker, har været billige i anskaffelse. Egetømmeret til taget, kan vi gætte på, er noget af det sidste egeskov på stedet. Kalken blev læsket i en åben kalkgrube lige nord for kirken.

Ser man sig om på kirkegården vidner den om skiftende tiders måder at mindes forfædrene på. Nogle meget beskedne, andre fortællende og nogle meget pralende og forherligende de bortgangne fædre. *Stenen skulle helst kunne ses fra alle steder i kirkegården.*

Lige vest for tårnet står et gravminde over 2 piger, den ene ved man druknede under badning i Roskilde fjord. Som Kuriositet kan nævnes at pigerne forældre var de første der brød med traditionen om at mænd og kvinder skulle sidde i hver sin side af kirken under gudstjenesten. (Fra bogen Agerup-Kirkerup Træk af sognenes historie side 21 står følgende. "I ældre tid sad ved Kirkegangen Kvinderne i den nordre Side og Mændene i den søndre. Saa langt som til omkring 1900 bestod denne Skik i Agerup-Kirkerup. Paa det Tidspunkt kom der paa Vejlegaard i Gerdrup en ung Mand ved Navn Gammeltoft, han var fra Lemvigegnen; da han og hans Kone første Gang var i Kirke i Kirkerup, satte de sig til stor forundring for mange sammen i en stol paa Sydsiden; men det bevirkede lidt efter lidt, at Kvinder og Mænd kom til at sidde sammen overalt i Kirken. (Meddelt af H. P. Nielsen, Gerdrup)".

Nord for kirken er et gravsted for en tidligere graver, som nød den sjældne ære at blive dannebrogsmænd. Da han skulle takke Kongen, fortalte han, sagde Kongen til Dronningen. "Louise! Smut lige ned i kælderen efter 2 bajere til Niels og mig".

Hvad laver en ulvefod i ringmuren?

På et kursus i Løgum Kloster skulle vi en dag ind og se en klostercelle. En ikke helt almindelig celle, for i gulvet, som var af munkesten, fik vi forevist et aftryk af en ulvefod. Vi fik at vide, at man havde indbygget stenen med aftrykket for at forhindre ildsvåde. Da toiletbygningen ved Kirkerup Kirke skulle opføres, blev man nød til at rive et stykke af den gamle ringmur ned. Her fandt jeg 2 munkesten med aftryk af en ulvepote. Arkitekten ville bestemt ikke have disse sten muret ind i toiletbygningen, så jeg allierede mig med en ung murerlærling (Mikkel Elmlund), og vi fik stenene placeret i ringmuren lige øst for toiletbygningen.

Får man lov til at komme op i kirketårnet, starter man opstigningen ad en smal vindeltrappe, slidt af daglig færdsel igennem mere end 400 år, for at udøve den daglige ringertjeneste, til fest såvel som til sorg. At vindeltrappen drejer højre om kan skyldes den tradition, at kirker måske også var bygget som forsvarsværker, så den indtrængende fjende var tvunget til at fægte med venstre hånd, hvorimod forsvareren oppefra kunne kæmpe med sin højre hånd.

Det næste afsnit af opstigningen forgår ad en simpel træstige, som hviler på en stump af en gammel gravsten. En lille stump af den fromme inskription er læselig og hilser den der har ærinde i tårnet.

To etager højere oppe hænger kirkens 2 dejlige klokker, som har været håndteret vidt forskelligt af de, igennem tiderne mange forskellige ringere. Sagnet vil vide at byens beboere kunne høre hvilket humør ringeren var i.

Får man også lov at gå ind over hvælvingerne, kan man på den del af Triumfvæggen der er synlig se rester af de ældste kalkmalerier i kirken, den sidste rest af guldets på glorieerne har man kunnet skelne indtil sidste gang kirken fik nyt tag.

I Midten af 1800 tallet flyttede man indgangen fra det oprindelige våbenhus i syd til tårnets vestside, formodentlig for at efterligne en domkirke, hvor brudeparrene havde den lange vandring igennem kirken efter vielse, fint skulle det være. Men det resulterede også i at menigheden satte sig lige inden for døren, lang fra alter og prædikestol.

Kirkens ældste del, er dekoreret med kalkmalerier, der fortæller bibelhistorie, lige fra jordens skabelse til et dommedagsbillede. Af dommedagsbilledet er der kun lidt tilbage, fødderne af "de frelste" og "de fortabte". Man ved, at midt i billedet har Jesus været afbilledet, således er han altid i kirken, uden at man kan se ham. En anden

ting man kan se er, at imellem de primære afbildninger er hvælvingerne fyldt med rosetter og ranker, "frygten for det tomme rum". Hvis man efterlod tomme felter ville Djævelen komme og bemale dem, hvilket man bestemt ikke ønskede. Det kan opfordre os til altid at fylde vor dagligdag med gode ting.

Selve kirkebygningen ligger, som de fleste andre kirker solret d.v.s øst vest. Den opmærksomme betragter vil lægge mærke til at koret ligger lidt skævt i forhold til skibet. Der er to forklaringer på dette fænomen.

Den fromme:	At hele kirkebygningen derved skulle efterligne Jesus på korset med hovedet hældende lidt til højre.
Den mere verdslige:	Når solen stod i en bestemt vinkel i forhold til korets østgavl, så var der så og så mange dage til en bestemt markedsdag.

Men VELKOMMEN til Kirkerup Kirke også om søndagen.

Tilbage til [Kirkens historie](#)